

INFORME DE
CONJUNTURA ECONÒMICA

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

2n TRIMESTRE 2020

Informe elaborat per la
Càtedra per al Foment de la Innovació Empresarial
Grup de Recerca d'Indústria i Territori

CÀTEDRA
INNOVACIÓ
EMPRESA

Grit Grup de
Recerca
d'Indústria
i Territori

 cambraReus

 Cambra
Tarragona

 Cambra de Comerç
de **TORTOSA**

 Cambra de Comerç
de **Valls**

Amb el suport de:

Diputació Tarragona

INFORME DE
CONJUNTURA ECONÒMICA

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

2n TRIMESTRE 2020

ÍNDEX

1. L'economia mundial
2. L'economia espanyola i la catalana
3. L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre
4. L'ocupació i l'atur
5. La contractació laboral
6. La variació comarcal de l'ocupació
7. Expedients de regulació de l'ocupació
8. L'oferta empresarial
9. El finançament de l'activitat econòmica
10. L'índex de preus de consum
11. Les exportacions i les importacions
12. Una visió de l'economia de la zona en cinc punts

1. L'economia mundial

L'informe de l'FMI del juny de 2020 declara la següent afirmació sobre la situació actual: «Una crisi com cap altra, una recuperació incerta». Les previsions indiquen que el PIB mundial caurà un 4,9% el 2020, una xifra un 1,9% inferior a les previsions de l'abril. La pandèmia de la COVID-19 ha tingut un impacte negatiu superior al previst per al primer semestre de 2020, i la recuperació es veu més lenta del que s'havia pronosticat, amb previsions molt pessimistes per al 2021 si hi ha nous brots.

Una crisi com cap altra, una recuperació incerta.

La conseqüència principal d'aquesta pandèmia ha estat una desacceleració de l'activitat econòmica molt profunda i simultània amb una caiguda del consum i de la producció de béns, principalment de serveis. També ha tingut conseqüències significatives en els mercats laborals i ha provocat una forta contracció del comerç internacional, a banda de limitar la mobilitat global a què estaven acostumats els ciutadans.

Al costat d'aquesta realitat, cal considerar una altra sèrie d'aspectes de l'economia mundial que plantejaven una situació tensa per si mateixos i que la pandèmia ha amagat o aguditzat, com són les tensions que ja existien en el comerç exterior, els desequilibris polítics i la pèrdua del paper de regulador mundial de les organitzacions econòmiques i polítiques multinacionals en el tercer decenni del segle XXI.

Al quadre 1 es mostren les previsions de variació del PIB per a 2020 i 2021. S'observa que la recuperació de la crisi al nivell de producte de principis del 2019 no arribarà fins a principis del 2022. En cas de rebrots a principis de 2021, s'espera que el 2024 encara n'estiguem patint les conseqüències, tal com es pot observar al gràfic 1.

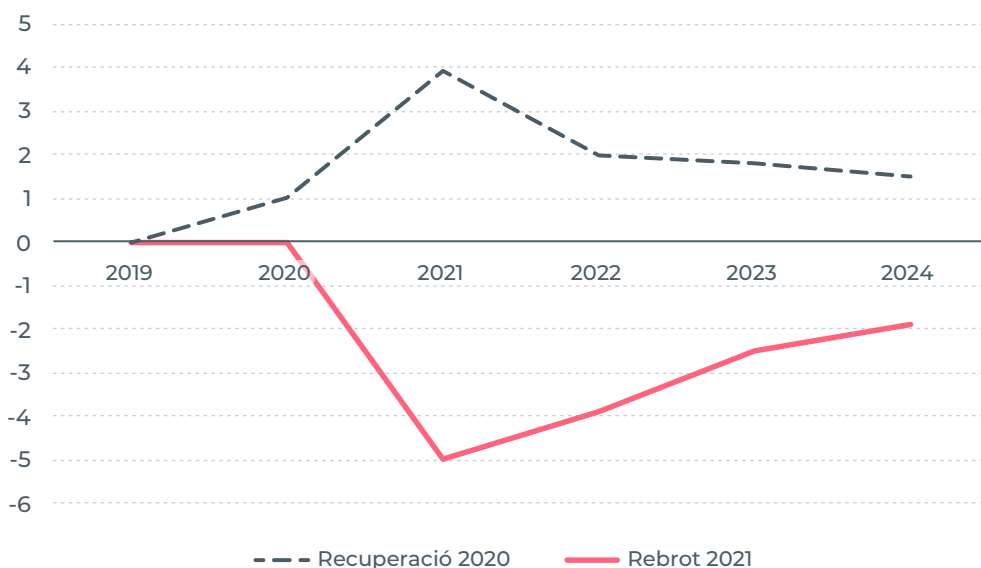
En cas de rebrots a principis de 2021, s'espera que el 2024 encara n'estiguem patint les conseqüències.

Quadre 1. Variació del PIB i projeccions per a 2020 i 2021 (%).

	2018	2019	2020	2021
Economia mundial	3,6	2,9	-4,9	5,4
Economies avançades	2,2	2,9	-4,9	5,4
E.U. A.	2,9	2,3	-8,0	4,8
Zona euro	1,9	1,3	-10,2	6,0
Alemanya	1,5	0,6	-7,8	5,4
França	1,8	1,5	-12,5	7,3
Itàlia	0,8	0,3	-12,8	6,3
Espanya	2,4	2	-12,8	6,3
Japó	0,3	0,7	-5,8	2,4
Regne Unit	1,3	1,4	-10,2	6,3
Economies emergents	4,5	3,7	-3	5,9
Xina	6,7	6,1	1	8,2
Xina	6,1	4,2	-4,5	6
Índia	1,1	0,1	-9,4	3,7

Font: Fons Monetari Internacional.

Gràfic 1. Variació estimada del PIB, en hipòtesi d'evolució de la COVID-19 (%).

La resposta de les autoritats econòmiques ha estat ràpida.

Font: Fons Monetari Internacional.

En aquestes circumstàncies, i malgrat la problemàtica general que s'ha implantat, la resposta de les autoritats econòmiques ha estat ràpida i, de moment, ha impedit que els efectes de la situació comportin una crisi financera, ja que ha anat marcant amb ajudes i liquiditat la sostenibilitat financera dels estats, de les empreses i dels consumidors. En el marc de la Unió Europea, els indicadors han caigut de manera molt notable i similar a com ho han fet a les economies avançades. La Comissió i el BCE han plantejat actuar en tres àmbits: amb préstecs als estats i a les empreses i amb una disponibilitat superior als 2,5 bilions d'euros per part del Banc, i amb mesures pressupostaries de crèdits, despesa i transferències per valor de 750.000 milions d'euros per part de la Comissió. Això complementarà la proposta pressupostària de set anys de la Unió, estimada en més d'un bilió d'euros. Per altra banda, la Reserva Federal nord-americana ha baixat els tipus d'interès i ha facilitat liquiditat per valor de 2,3 bilions de dòlars.

Les actuacions tenen la base essencialment monetària de facilitar liquiditat a l'economia.

Les actuacions tenen la base essencialment monetària de facilitar liquiditat a l'economia i d'intentar potenciar el consum i mantenir l'estructura empresarial a partir de crèdits avalats i subvencions. L'objectiu és poder mantenir la capacitat productiva i organitzativa de l'oferta, amb la confiança de superar la pandèmia i poder iniciar la recuperació econòmica.

2. L'economia espanyola i la catalana

Els efectes del coronavirus sobre les economies espanyola i catalana han frenat de cop l'activitat econòmica, cosa que ha comportat caigudes del PIB interanual superiors al 20% el segon trimestre de l'exercici de 2020. La caiguda del primer trimestre va ser relativament significativa, ja que durant més de dos mesos l'activitat es va moure en uns indicadors de normalitat. No obstant això, al trimestre posterior, en ple estat d'alarma i amb el tancament de l'activitat productiva, l'economia només s'ha mantingut a partir de cobrir la demanda essencial dels ciutadans i de certs mecanismes de disponibilitat per poder passar aquests mesos.

Les caigudes del PIB interanual són superiors al 20%.

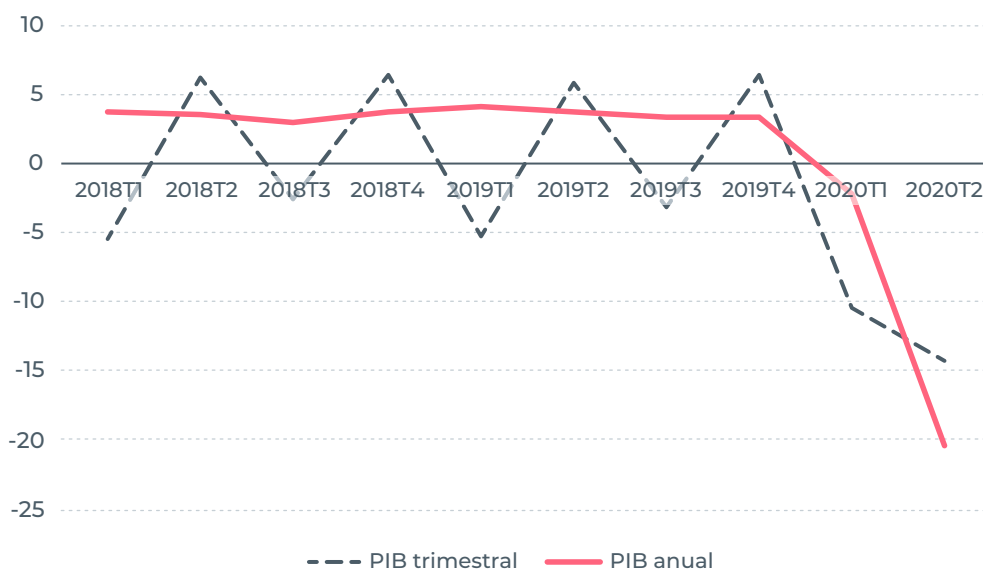
Ara la situació és diferent, sense oblidar que estem en una depressió econòmica i que el rebrot de la pandèmia pot amplificar-la i comportar una situació econòmica molt més pessimista. De moment hi ha diversos elements que cal considerar de manera més positiva, amb alts i baixos permanents i sempre en funció del control de la pandèmia. En aquest sentit, hi ha una doble realitat representada en el plantejament d'una sèrie de dificultats i en la recuperació de la situació. D'una banda, entre les dificultats podem considerar que les perspectives d'impuls del turisme exterior s'han vist truncades per les limitacions de mobilitat dels països emissors cap a Espanya. A més, el fre del comerç exterior de mercaderies és notori com a conseqüència del menor ritme productiu de l'economia mundial. D'altra banda, entre els elements que porten a un cert optimisme cal valorar les actuacions en l'economia europea i en l'espanyola que es plantegen els governs i les administracions. En aquest sentit, la reunió del Consell de Ministres de la Unió Europea va acabar amb un bon acord. Les ampliacions dels pressupostos per part de la Comissió permetran augmentar la capacitat de despesa, l'endeutament solidari per part dels països membres de la Unió pot permetre als estats sortir de la situació actual sense respectar els límits d'endeutament que hi havia fixats, i el Banc Central Europeu facilitarà liquiditat i bones condicions d'endeutament.

Les perspectives d'impuls del turisme exterior s'han vist truncades, el fre del comerç exterior de mercaderies és notori.

En aquest marc, el Govern espanyol actua per donar liquiditat i garanties al consum i a la producció. Així, articula diversos decrets llei a mesura que sorgeixen problemàtiques sectorials o precises que requereixen mecanismes de regulació diferents per tal de sostenir l'activitat productiva. Això mateix, dins de les seves capacitats, fa el Govern autonòmic, que en aquests moments es troba molt preocupat pels rebrots de la pandèmia que hi ha en algunes àrees del país.

El Govern espanyol actua per donar liquiditat i garanties al consum i a la producció.

Gràfic 2. Variació interanual i trimestral del PIB i de la demanda interna de l'economia espanyola (%).

Font: Institut Nacional d'Estadística.

En aquest marc, les caigudes del PIB que Eurostat assenyala per a Espanya al segon trimestre de 2020 són superiors a les que publica l'Institut Nacional d'Estadística (INE). Segons Eurostat, la caiguda ha estat del 18,5% en variació trimestral i del 22,1% en l'annual,

unes xifres superiors a les de la zona euro i del conjunt de la UE. Les dades de l'INE, que es representen al gràfic 2, tot i diferir de les d'Eurostat, continuen sent un termòmetre de la gravetat de la situació. La confiança de sortir-nos-en rau en dos aspectes. El primer, posar fre a l'expansió de la pandèmia i tornar a les condicions de mobilitat personal anteriors, i el segon, que l'aplicació pràctica de les mesures de finançament siguin suficientment eficaces per retornar l'activitat econòmica a un estat d'ús elevat de la capacitat productiva.

Les pitjors conseqüències de la recessió actual (quadre 2) les han patit el sector industrial i la construcció (per la caiguda del PIB), mentre que l'agricultura s'ha mantingut. En termes globals, la caiguda dels serveis ha estat inferior a la dels altres dos grans sectors productius, però si entrem en consideracions subsectorials, l'INE assenyala una disminució trimestral de 39,64% i interanual del 45,85% en l'activitat de comerç, hoteleria i transport, unes xifres que doblen la caiguda de la resta d'activitats.

Quadre 2. Variació intertrimestral i interanual del PIB a Catalunya i Espanya (%). Segon trimestre de 2020.

	Catalunya		Espanya	
	Intertrimestral	Interanual	Intertrimestral	Interanual
PIB	-15,6	-20,1	-14,26	-20,8
VAB				
Agricultura	-0,9	-2,3	34,68	18,42
Indústria	-18,1	-22,1	-20,49	-22,79
Construcció	-17,2	-23,4	-4,06	-24,29
Serveis	-14,8	-18,9	-12,83	-20,47

Font: Institut Nacional d'Estadística i Institut d'Estadística de Catalunya.

Una disminució trimestral de 39,64% i interanual del 45,85% en l'activitat de comerç, hoteleria i transport.

3. L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

L'economia de la zona no ha quedat al marge d'aquesta dinàmica i les conseqüències productives han afectat els dos pilars de l'activitat: la indústria (en la doble vessant d'aglomeració energètica i de la indústria transformadora) i els serveis (que tenen en el complement de la demanda turística un motor determinant per al seu dinamisme). Tant el confinament com el control de la pandèmia han tingut efectes específics en aquesta estructura. D'una banda, l'activitat dels sectors industrials s'ha moderat, però no amb un tancament de grans factories, sinó amb el ralenti d'aquestes. I de l'altra, el sector serveis s'ha vist molt afectat per les limitacions de la demanda interna i la manca de visitants exteriors, principalment estrangers.

Hem volgut aproximar-nos a les conseqüències del coronavirus en l'economia de la zona observant l'ús dels recursos productius, essencialment el factor treball, i assumint que no hi ha hagut un augment de la capacitat productiva. Els resultats d'aquest exercici es detallen al quadre 3, en què hem considerat un indicador elaborat a partir de l'atur registrat, els ERO i les afiliacions a la Seguretat Social. Aquest indicador permet comparar per comarques la utilització dels recursos disponibles —suposant que hi ha una relació estable entre capital i treball— durant el segon trimestre de 2020 i el de 2019.

Les conseqüències productives han afectat els dos pilars de l'activitat: la indústria i els serveis.

Quadre 3. Diferències en la utilització de la capacitat productiva el segon trimestre de 2020 en comparació del de 2019 (%).

	2T2019	2T2020	Diferència	Variació
Alt Camp	88,17	62,76	-25,41	-28,82
Baix Camp	87,18	65,27	-21,92	-25,14
Baix Ebre	87,22	67,70	-19,52	-22,38
Baix Penedès	80,12	52,31	-27,80	-34,70
Conca de Barberà	92,44	61,92	-30,52	-33,02
Montsià	85,35	64,55	-20,80	-24,37
Priorat	87,78	69,16	-18,62	-21,21
Ribera d'Ebre	83,89	71,43	-12,46	-14,85
Tarragonès	91,60	73,06	-18,54	-20,24
Terra Alta	90,44	77,66	-12,78	-14,13
Camp de Tarragona	88,83	67,23	-21,60	-24,31
Terres de l'Ebre	86,39	67,46	-18,93	-21,91
Província de Tarragona	88,39	67,27	-21,12	-23,89

Nota: En color, els valors superiors a la mitjana de la província.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social i de l'Observatori del Treball i Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

La caiguda global de la utilització dels recursos productius a la zona entre 2019 i 2020 ha estat del 23,89%. La incidència ha estat superior al Camp que a l'Ebre, tot i que la pèrdua de la capacitat productiva a l'Ebre ja ha estat del 21,91%. Per comarques, els efectes més significatius s'han registrat a l'Alt Camp i la Conca de Barberà, per les conseqüències en l'oferta industrial, i al Baix Penedès, per l'oferta industrial i la turística, igual que al Baix Camp. La caiguda industrial també ha estat significativa al Montsià, però s'ha frenat lleugerament al Tarragonès per l'efecte de les grans instal·lacions químiques. La menor utilització dels recursos productius disponibles —sense voler establir cap comparació, ja que es tracta de dos indicadors diferents— és superior a la que hem assenyalat anteriorment per al PIB espanyol i català.

El tercer trimestre de l'exercici no es planteja amb excessiu optimisme a l'àrea. Així, el pes que l'activitat turística té en el període estival a les comarques costaneres, les dificultats de mobilitat —ja sigui per restriccions imposades o per precaució dels ciutadans— i la caiguda del visitant estranger segurament determinaran un major deteriorament en la utilització de la capacitat productiva de la zona per a aquest període.

La caiguda global de la utilització dels recursos productius a la zona entre 2019 i 2020 ha estat del 23,89%.

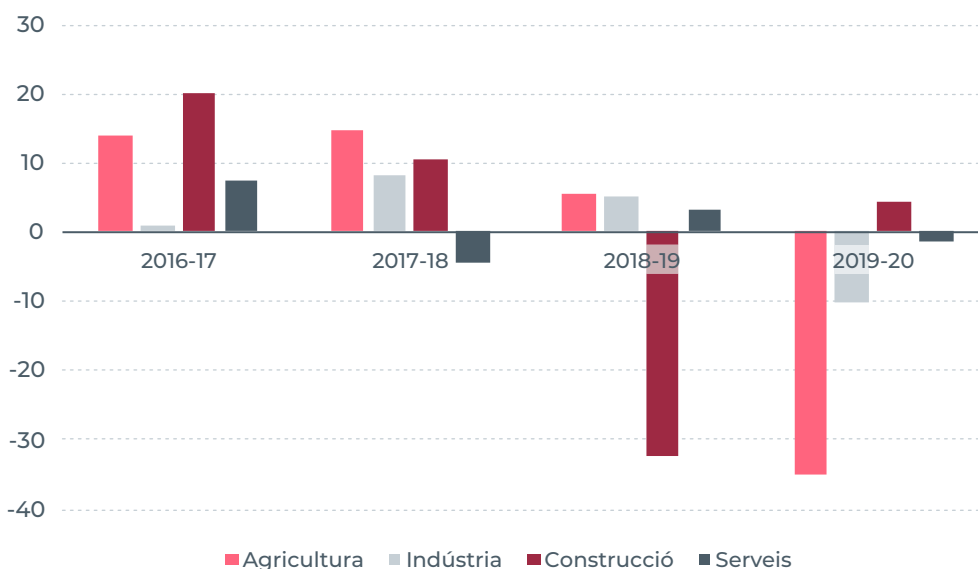
El tercer trimestre de l'exercici no es planteja amb excessiu optimisme a l'àrea.

4. L'ocupació i l'atur

Segons les dades de l'Enquesta de Població Activa (EPA), el segon trimestre de l'any 2020 el nombre d'ocupats ha estat un 4,5% inferior al de fa un any. Aquesta caiguda, molt elevada, ha significat 15.000 ocupats menys. En l'agricultura i la indústria s'ha registrat una disminució de més de 6.000 persones i en els serveis, de 3.000. Per contra, en la construcció els ocupats han incrementat en gairebé un miler. En percentatges, la caiguda ha estat d'un 35% en el sector primari, superior al 10% en la indústria i de l'1,18% en els serveis, mentre que en la construcció s'ha registrat un augment del 4,47%. Els serveis representen el 72,36% del total d'ocupats, dos punts i mig més que l'exercici anterior; la indústria cau un punt i se situa en el 18,14%; l'agricultura té un nivell d'ocupació cada cop inferior, ja que representa el 3,75%, mentre que la construcció augmenta en dades interanuals fins a significar el 5,75% del total d'ocupats.

Hi ha una disminució de 15.000 ocupats.

Gràfic 3. Variació interanual de l'ocupació per sectors d'activitat (%). Segon trimestre.

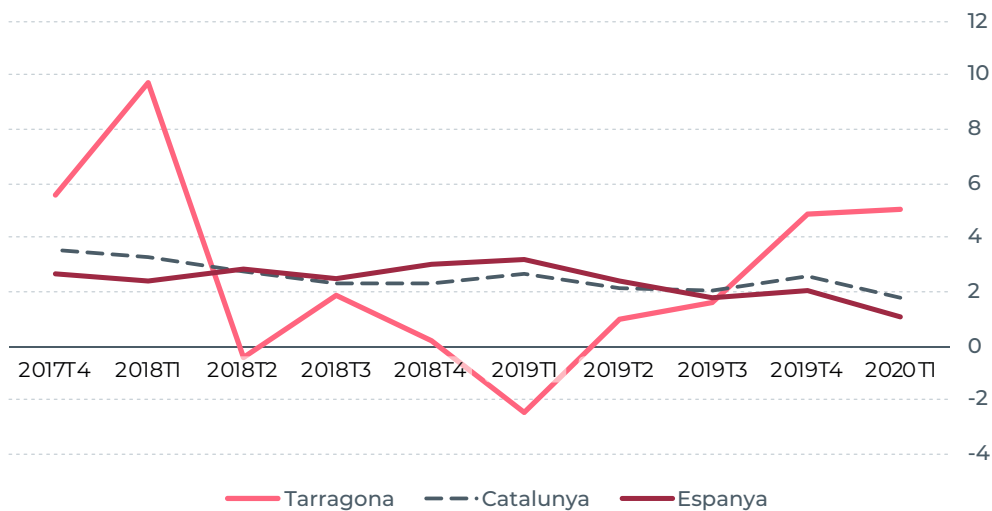
Font: Elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA).

Fa anys que es pot observar que el mercat de treball de l'àrea es diferencia del conjunt català en les dificultats per crear ocupació, sobretot estable, ja que els canvis estacionals el determinen molt. Aquesta dinàmica es pot observar al gràfic 4 en la línia tendencial del pes de l'ocupació de la zona respecte del conjunt català a la baixa des de 2015. El mateix succeeix amb el pes dels actius, la línia de tendència dels quals es mou a la baixa i té un pendent superior al de la línia dels ocupats. Segons això, la dinàmica d'ocupació genera menys motivació de ser població activa, ateses les majors dificultats per crear ocupació.

El mercat de treball de l'àrea té dificultats per crear ocupació, sobretot estable.

Gràfic 4 . Els actius i els ocupats a Tarragona respecte del total català (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA).

Al quadre 4, d'indicadors d'activitat en el mercat laboral, es compara la dinàmica del mercat de la zona amb la del conjunt espanyol, la del conjunt català i la de la resta de províncies de Catalunya. En dades interanuals, Tarragona és la segona zona on l'ocupació ha caigut menys després de Lleida. Els aturats hi han augmentat menys que al conjunt català, atès el notable increment d'aquests a Barcelona i Girona. La taxa d'activitat és un punt i mig inferior a la catalana i la més baixa de les quatre províncies de Catalunya; en canvi, la taxa d'atur és la més elevada i al segon trimestre de 2020 és superior a l'espanyola.

La taxa d'activitat és un punt i mig inferior a la catalana.

Quadre 4. La dinàmica del mercat de treball a la zona i al conjunt espanyol i català.

	Espanya	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupats*	18.607,20	3.227,50	2.387,20	324,8	190,3	325,2
Aturats*	3.368,00	472,9	339,4	55,5	19,1	58,9
Taxa d'activitat (%)	55,54	58,53	58,53	60,19	58,39	57,05
Taxa d'atur (%)	15,33	12,78	12,45	14,58	9,13	15,34
Variació interanual (%)	Espanya	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupats	-6,05	-5,94	-6,07	-7,91	-3,16	-4,52
Aturats	4,25	9,65	8,85	34,71	-13,57	4,80
Taxa d'activitat	-5,45	-4,91	-4,97	-4,82	-5,01	-4,50
Taxa d'atur	9,34	14,41	13,91	39,39	-9,51	8,33

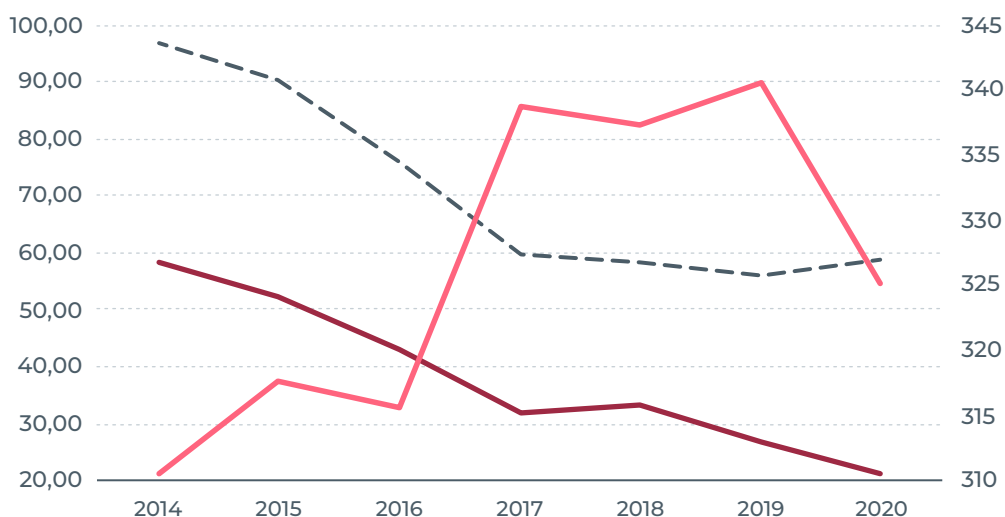
Nota: Dades en milers.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

Des de 2014 i fins al juny de 2019, l'ocupació a la zona va augmentar en 30.000 persones. A partir d'aleshores, i en comparació interanual, ha caigut en més de 15.000 persones. Així, el nombre d'aturats ha augmentat de 56,10 milers de persones el 2019 a 58,90 en l'exercici actual. Val a dir que aquesta variació no correspon a la caiguda, ja que el nombre d'actius ha disminuït en 7.500 persones. L'atur de llarga durada perd pes absolut i relatiu en el

nombre de persones aturades, la qual cosa ens indica que moltes d'aquestes passen a inactives. Aquestes dinàmiques suggereixen que, amb una taxa d'activitat relativament baixa i les dificultats que té l'activitat productiva per mantenir nivells de renda, les transferències de renda tenen una gran rellevància pel manteniment d'aquesta.

Gràfic 5. Els aturats i ocupats a Tarragona al segon trimestre (en milers).

Nota: Els ocupats, a l'eix de la dreta.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA).

El segon trimestre de 2020 l'atur se situa en 58,90 milers de persones, de les quals 21,10 milers, és a dir un 35,82%, són de llarga durada. En comparació interanual, aquesta xifra ha augmentat en 2,8 milers de persones. Aquest trimestre les dades de l'EPA no expliquen del tot la realitat, i menys de manera interanual. La variació de l'atur ha estat causada principalment per l'augment en l'agricultura i la indústria, així com en la construcció. La suma d'aquestes xifres sectorials s'ha compensat amb una caiguda de 6,9 milers de persones del grup d'ocupats de llarga durada. La taxa d'atur ha anat disminuint des de 2015, quan va arribar al 22,20%, fins a registrar el 15,34% actual, tot i la variació interanual respecte de 2019. Aquesta xifra sempre ha sigut gairebé tres punts superior que la mitjana catalana i molt semblant a la mitjana espanyola.

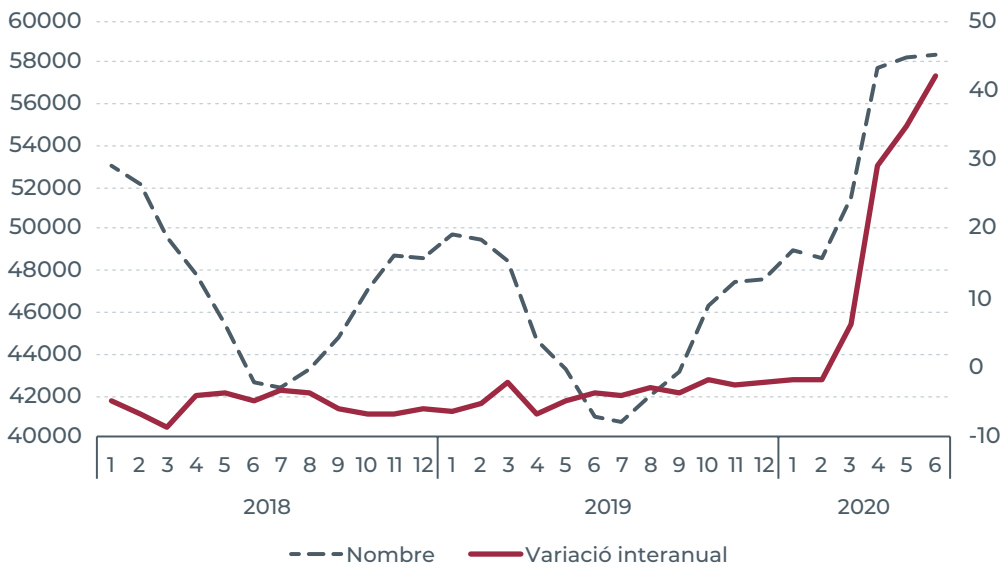
La taxa d'atur ha anat disminuint des de 2015, quan va arribar al 22,20%, fins a registrar el 15,34% actual.

L'atur registrat

L'evolució de les xifres de l'atur registrat (vegeu el gràfic 6) mostra com al llarg dels dos darrers anys la taxa de variació interanual ha disminuït. A més, al gràfic també s'observa com la situació canvia d'una manera accelerada des del febrer de 2020 per augmentar fins a valors superiors al 40%. En nombre absolut, s'incrementa en 8.000 persones entre febrer i juny.

La situació canvia d'una manera accelerada des del febrer de 2020 per augmentar fins a valors superiors al 40%.

Gràfic 6. L'atur registrat.

El nombre absolut, s'incrementa en 8.000 persones entre febrer i juny.

Nota: Variació interanual, a l'eix de la dreta.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

Quadre 5. Distribució de l'atur registrat per comarques*.

	2T2019	2T2020	Variació	Distrib. 2018	Distrib. 2019	Distrib. 2020
Alt Camp	2.395	3.325	38,83	5,82	5,87	5,70
Baix Camp	9.971	14.507	45,49	24,19	24,54	24,88
Baix Ebre	3.816	5.161	35,25	9,19	9,07	8,85
Baix Penedès	6.736	9.132	35,57	16,48	16,62	15,66
Conca de Barberà	667	1.066	59,82	1,78	1,63	1,83
Montsià	3.379	4.470	32,29	8,7	7,94	7,67
Priorat	349	466	33,52	0,89	0,86	0,80
Ribera d'Ebre	998	1.167	16,93	2,33	2,07	2,00
Tarragonès	12.360	18.585	50,36	29,8	30,64	31,87
Terra Alta	352	437	24,15	0,83	0,79	0,75
Camp de Tarragona	32.478	47.081	44,96	78,96	80,14	80,73
Terres de l'Ebre	8.545	11.235	31,48	21,04	19,86	19,27
Província de Tarragona	41.023	58.316	42,15	100	100	100
Catalunya	357.272	485.019	35,76			

Nota: En color, les variacions superiors a la mitjana catalana.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

5. La contractació laboral

El juny de 2020, la contractació laboral ha disminuït un 37,59% al conjunt de l'àrea en dades interanuals (quadre 6). La davallada ha estat més gran que al conjunt de Catalunya com a conseqüència de la forta caiguda a les comarques del Camp de Tarragona, principalment el Tarragonès, el Baix Camp i la Conca de Barberà. A més, la caiguda ha estat més elevada en la contractació temporal. Aquest fet ha afectat essencialment aquestes tres comarques, que són àrees amb un fort component d'activitat terciària, però també de gran rellevància industrial, cosa que assenyalava la incidència més intersectorial de la caiguda de la contractació.

El juny de 2020, la contractació laboral ha disminuït un 37,59%.

Quadre 6. Contractes laborals acumulats fins al juliol de 2020. Variació interanual (%).

	Nombre de contractes			Variació interanual		
	Total	Indefinit	Temporal	Total	Indefinit	Temporal
Alt Camp	9.510	904	8.606	-22,04	-18,26	-22,41
Baix Camp	20.442	2.695	17.747	-39,04	-31,04	-40,10
Baix Ebre	9.854	1.067	8.787	-31,12	-19,04	-32,35
Baix Penedès	9.553	1.156	8.397	-27,36	-33,33	-26,45
Conca de Barberà	6.874	309	6.565	-39,99	-16,71	-40,77
Montsià	7.559	891	6.668	-27,83	-13,91	-29,36
Priorat	1.326	116	1.210	-7,47	-35,56	-3,43
Ribera d'Ebre	4.140	216	3.924	-10,45	-20,00	-9,86
Tarragonès	34.115	4.316	29.799	-47,20	-41,67	-47,92
Terra Alta	772	98	674	-28,91	-31,47	-28,53
Camp de Tarragona	81.820	9.496	72.324	-40,01	-35,39	-40,57
Terres de l'Ebre	22.325	2.272	20.053	-26,78	-17,86	-27,67
Província de Tarragona	104.145	11.768	92.377	-37,59	-32,62	-38,17
Catalunya	1.038.238	155.090	883.148	-37,23	-31,03	-38,21

L'àrea té un total de contractació temporal proporcionalment molt elevat respecte del total català.

Nota: En color, variacions interanuals superiors a les catalanes.

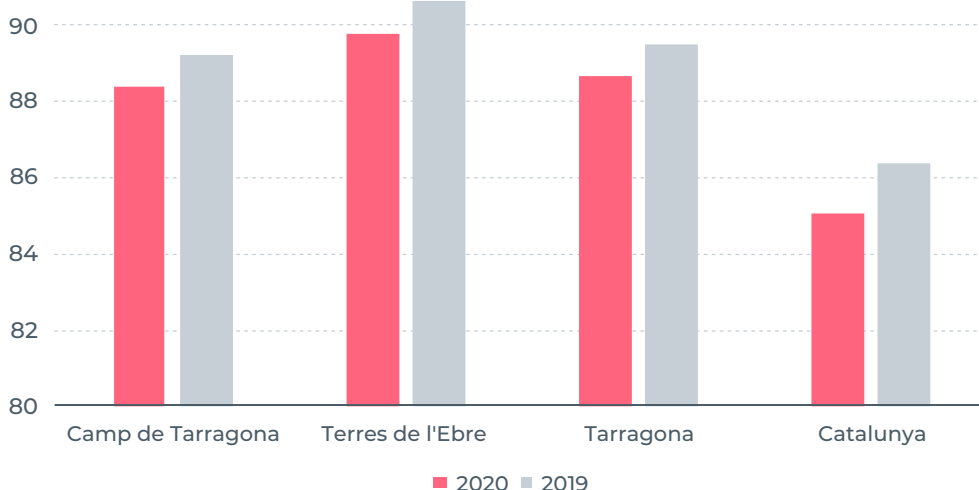
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

Per altra banda, l'àrea té un total de contractació temporal proporcionalment molt elevat respecte del total català (gràfic 7). Per comarques, aquest sistema de contractació és fa servir més a l'Alt Camp, a la Conca de Barberà i al Priorat, on supera el 90% del total de contractes. A la resta de comarques representa entre el 85% i el 90%. Tanmateix, totes les comarques registren xifres superiors a la mitjana catalana, que és del 85,06% al primer semestre de 2020. Per zones, al Camp de Tarragona els contractes temporals han representat un 88,3% del total i a les Terres de l'Ebre, el 89,8%. En el gràfic s'assenyala com

el 2020 aquestes xifres han disminuït proporcionalment, en part com a conseqüència de la cautela en la contractació de reforçaments de plantilla que s'ha donat en la indústria i els serveis per la incertesa de l'activitat.

Gràfic 7. Pes de la contractació temporal respecte de la total (%).

Gener-juny.

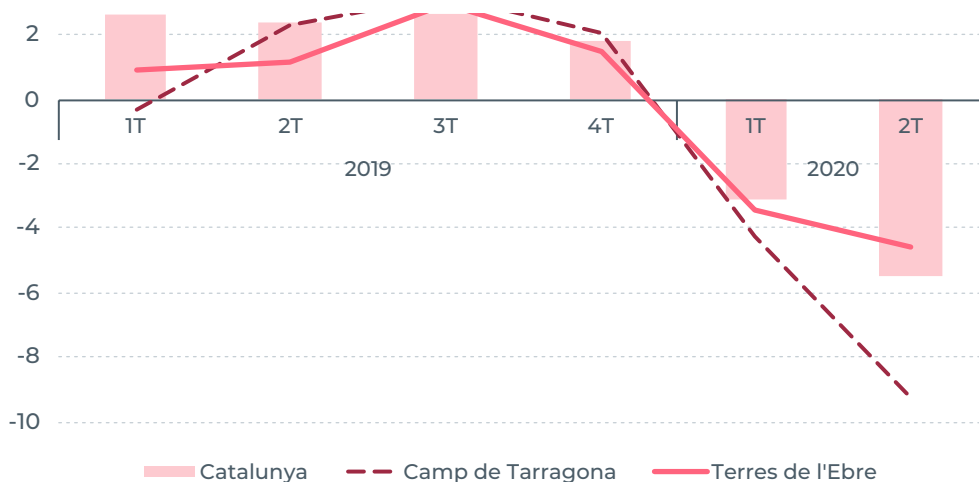

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

6. La variació comarcal de l'ocupació

Un bon indicador de l'ocupació global i comarcal i, per tant, de l'activitat productiva, és la variació interanual de les afiliacions a la Seguretat Social. Al gràfic 8 es pot observar una realitat significativa, com és que les variacions positives a Catalunya han estat proporcionalment superiors a les de les altres dues zones i que les caigudes han estat més elevades a les comarques de Tarragona que al conjunt català. La sensibilitat a la baixa ha estat superior a la zona i el creixement ha estat inferior.

Gràfic 8. Variació interanual de les afiliacions a la Seguretat Social (%).

La sensibilitat a la baixa ha estat superior a la zona i el creixement ha estat inferior.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

La valoració de les afiliacions a la Seguretat Social per sectors i comarques es pot analitzar al quadre 7, on es ressalten les variacions a l'alça o a la baixa superiors a les del conjunt català. Per sectors d'activitat, en l'agricultura les afiliacions han disminuït significativament en tres comarques (Alt Camp, Baix Penedès i Montsià); en la indústria, també en tres (Priorat, Ribera d'Ebre i Tarragonès); en la construcció, en dues (Baix Ebre i Tarragonès), i en els serveis, en cinc, que són les mateixes, atès el pes d'aquest sector, en què el nombre total d'afiliacions disminueix més (Baix Camp, Baix Ebre, Baix Penedès, Conca de Barberà i Tarragonès). A més, la variació dels treballadors autònoms ha estat inferior a la del règim general en totes les comarques, excepte a la Ribera d'Ebre. Tot i el fre que ha representat la pandèmia, els treballadors autònoms han tingut més resistència a deixar de cotitzar. Finalment, la variació trimestral dels treballadors del règim general presenta una lleugera caiguda, i sembla que els valors absoluts s'estabilitzen, mentre que la del treballadors autònoms augmenta un 1,64% al Camp de Tarragona i un 0,82% a les Terres de l'Ebre.

Els treballadors autònoms han tingut més resistència a deixar de cotitzar.

Quadre 7. Variacions interanuals de l'afiliació a la Seguretat Social (%).
Primer trimestre de 2020 respecte de 2019.

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Autònoms	IT 2020 R.G.	IT 2020 Autònoms
Alt Camp	-16,44	-2,24	3,90	-4,64	-3,72	-3,01	-0,27	0,07
Baix Camp	-4,36	-1,17	-0,75	-10,19	-8,04	-2,34	3,22	1,75
Baix Ebre	-2,16	-1,93	-3,83	-7,98	-6,45	-1,09	1,89	1,41
Baix Penedès	-28,28	0,07	5,27	-8,10	-5,88	-0,91	3,29	1,05
Conca de Barberà	-4,37	-3,35	4,34	-10,07	-5,81	-4,59	-0,62	0,61
Montsià	-9,17	2,54	-0,41	-4,52	-3,00	-1,76	4,02	0,75
Priorat	-2,46	-10,82	-1,69	-2,88	-4,75	-1,30	-1,45	0,20
Ribera d'Ebre	-3,26	-2,71	6,31	-2,75	-1,77	-2,62	1,71	-0,28
Tarragonès	2,73	-3,32	-2,75	-13,46	-11,66	-1,28	3,87	2,39
Terra Alta	-3,04	-0,28	-1,63	-5,64	-3,47	-1,91	0,62	0,13
Camp de Tarragona	-8,33	-2,39	-0,40	-11,46	-9,29	-1,85	3,10	1,64
Terres de l'Ebre	-4,74	0,29	-1,53	-6,14	-4,56	-1,61	2,58	0,82
Província de Tarragona	-6,33	-1,89	-0,64	-10,63	-8,47	-1,78	3,01	1,41
Catalunya	-9,04	-2,68	-2,53	-6,18	-5,48	-1,83	-0,28	0,33

* En color les xifres que estan per sota de la mitjana catalana.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

Al juny de 2020, en el conjunt provincial hi havia inscrites a la Seguretat Social 287.273 persones. Al quadre 8 es valoren els canvis en els municipis de més de 10.000 habitants, on es concentren el 70,48% d'aquestes inscripcions, així com el 85,58% de les baixes interanuals (el 77,63% respecte del primer trimestre). La repercussió del coronavirus ha estat superior en l'activitat econòmica d'aquests nuclis que en altres àrees del territori.

Hi ha quatre municipis on els efectes han estat molt incisius: Salou, Cambrils, Vila-seca i Mont-roig del Camp, que amb el 13% de les afiliacions d'aquests municipis més grans, representen el 55% de la disminució de l'afiliació. El més paradigmàtic d'aquests municipis continua sent Salou, que amb el 3% d'afiliacions ha representat un 30% de les disminucions interanuals d'aquests territoris més grans.

Hi ha quatre municipis on els efectes han estat molt incisius: Salou, Cambrils, Vila-seca i Mont-roig del Camp.

Quadre 8. Variacions d'afiliacions a la Seguretat Social (%).

	Afiliacions a la Seg. Social 30/06/2020			Diferència respecte del 30/06/2019			Diferència respecte del 31/03/2020		
	RGSS	AUT.	Total	RGSS	AUT.	Total	RGSS	AUT.	Total
Tarragona	71.999	6.557	78.556	-4.838	-1	-4.839	-353	101	-252
Reus	33.149	6.055	39.204	-1.907	-79	-1.986	128	103	231
El Vendrell	5.892	2.403	8.295	-1.037	-25	-1.062	422	27	449
Cambrils	5.144	2.567	7.711	-1.927	-92	-2.019	909	73	982
Tortosa	11.226	2.251	13.477	-733	-55	-788	-515	1	-514
Salou	5.991	1.710	7.701	-6.700	-140	-6.840	1.572	145	1.717
Calafell	3.144	1.731	4.875	-505	-21	-526	292	32	324
Valls	9.769	1.519	11.288	-326	-44	-370	-66	-8	-74
Vila-seca	7.161	1.152	8.313	-2.985	-25	-3.010	1.968	27	1.995
Amposta	6.759	1.662	8.421	-62	-54	-116	364	2	366
Torredembarra	2.758	1.126	3.884	-1	-7	-8	286	24	310
Sant Carles de la Ràpita	2.290	1.059	3.349	-217	-13	-230	233	24	257
Cunit	1.252	774	2.026	35	18	53	74	11	85
Mont-roig del Camp	1.676	935	2.611	-624	-60	-684	320	25	345
Deltebre	1.827	942	2.769	-305	-6	-311	273	14	287
Suma	170.037	32.443	202.480	-22.132	-604	-22.736	5.907	601	6.508
Total provincial	233.334	53.939	287.273	-25.588	-979	-26.567	7.633	750	8.383
Municipis/ total prov.	72,87	60,15	70,48	86,49	61,70	85,58	77,39	80,13	77,63

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

7. Expedients de regulació de l'ocupació

Al segon trimestre de l'exercici 2020, el 40,83% dels centres de cotització empresarial de la zona havien demanat un ERO, una xifra que representa el 23,47% dels treballadors afiliats al règim general.

Al quadre 9 es mostra la dinàmica de variació dels ERO des de mitjan abril fins al 30 de juny. L'augment al conjunt provincial en aquest període de dos mesos i mig de forta recessió econòmica ha estat relativament baix pel que fa als ERO (o ERO de força major); és a dir, als expedients adaptats a les motivacions directes de la pandèmia i de l'estat d'alarma, que només han variat un 1,77% en treballadors des que es van instrumentar i un 2,45% en nombre d'expedients (percentatges inferiors al total català). En canvi, al mes de juny els ERO no específics s'han disparat tant pel que fa a expedients com a treballadors. Es tracta del que es podrien anomenar els efectes indirectes del període anterior, que ha incidit sobre l'apertura de l'oferta amb una demanda inferior i ha obligat a fer ajustos empresarials negociats en moltes empreses. En aquest cas, la major incidència s'ha registrat en les concentracions industrials del Camp de Tarragona (Alt Camp, Baix Camp, Conca de Barberà i Tarragonès) i en les empreses de serveis de més envergadura, principalment turístiques, que s'han plantejat la temporada de 2020 de manera molt diferent de les previsions anteriors.

El 40,83% dels centres de cotització empresarial de la zona havien demanat un ERO.

Quadre 9. Expedients de regulació de l'ocupació. Març-Abril 2020.

	Força major		Altres causes		Total		Nombre juny 2020	
	Expedients	Treballadors	Expedients	Treballadors	Expedients	Treballadors	Expedients	Treballadors
Alt Camp	3,39	0,88	43,24	28,57	6,46	7,10	511	4.539
Baix Camp	2,06	1,60	25,76	54,01	2,72	6,09	2.458	12.197
Baix Ebre	2,47	1,94	10,61	9,16	2,96	2,62	1.112	4.390
Baix Penedès	2,32	1,44	17,24	16,81	2,73	5,82	1.093	7.405
Conca de Barberà	1,64	0,22	70,00	292,37	5,18	18,22	203	2.265
Montsià	1,95	1,40	14,63	3,92	2,52	1,73	936	4.007
Priorat	2,63	5,14	0,00	0,00	2,56	4,81	120	414
Ribera d'Ebre	5,26	1,80	0,00	0,00	5,13	1,30	164	625
Tarragonès	2,71	2,33	38,38	75,02	3,82	7,45	3.315	18.559
Terra Alta	2,06	0,81	0,00	0,00	2,04	0,79	100	381
Camp de Tarragona	2,46	1,80	34,02	45,31	3,49	7,24	7.700	45.379
Terres de l'Ebre	2,44	1,65	11,61	5,22	2,89	2,07	2.312	9.403
Província de Tarragona	2,45	1,77	26,97	38,45	3,36	6,32	10.012	54.782
Catalunya	3,46	2,51	29,83	30,09	4,91	6,15	98.137	727.159

Nota: En color, variacions superiors a les mitjanes catalanes.

Font: Elaboració pròpia a partir del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Quadre 10. Treballadors per expedient d'ERO.

	ERTO	ALTRES CAUSES
	Treb./Expedients	Treb./Expedients
Alt Camp	7	23
Baix Camp	4	18
Baix Ebre	4	6
Baix Penedès	5	68
Conca de Barberà	10	27
Montsià	4	11
Priorat	3	8
Ribera d'Ebre	3	43
Tarragonès	5	16
Terra Alta	4	6
Camp de Tarragona	5	24
Terres de l'Ebre	4	9
Província de Tarragona	5	20
Catalunya	7	18

Els ERO han augmentat en totes com a efecte indirecte de la COVID-19, principalment a les tres comarques costaneres del Camp de Tarragona i a l'Alt Camp.

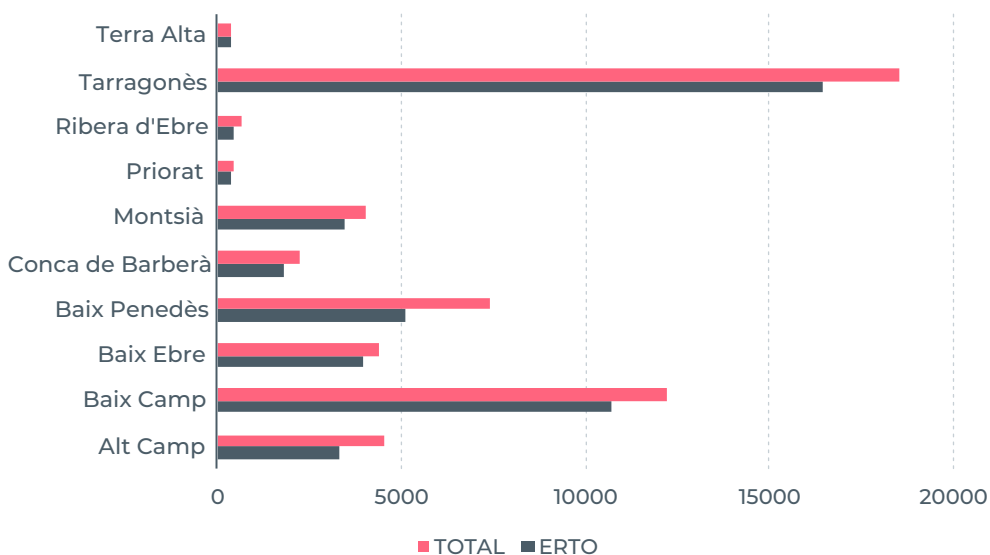
Nota: En color, les variacions superiors a la catalana.

Font: Elaboració pròpia a partir del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Per comarques (gràfic 9), els ERO han augmentat en totes com a efecte indirecte de la COVID-19, principalment a les tres comarques costaneres del Camp de Tarragona i a l'Alt Camp. Tal com consideràvem anteriorment, els efectes indirectes sobre l'activitat productiva s'han manifestat principalment a les mitjanes empreses de la indústria transformadora i a les grans de serveis, principalment les relacionades amb l'activitat turística.

Gràfic 9. Pes de la contractació temporal respecte de la total (%).

Gener-juny.

Font: Elaboració pròpia a partir del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Pel que fa als efectes d'aquests expedients sobre els municipis de més de 10.000 habitants (quadre 11), la incidència dels ERO sobre el nombre de treballadors donats d'alta al Règim General de la Seguretat Social ha estat superior a la mitjana provincial en tots els municipis, excepte a Tarragona, Reus, Tortosa i Amposta. Pel que fa als centres de cotització, a la majoria de municipis el nombre de centres amb expedients d'ERO és superior a la mitjana excepte en tres: Salou, Vila-seca i Mont-roig. Això indica que hi ha menys empreses afectades amb un major nombre de treballadors, ateses les xifres d'atur i cotització que consideràvem anteriorment.

Quadre 11. Pes dels ERO en la activitat productiva dels principals municipis de la demarcació. Segon trimestre 2020.

	RGSS treballadors	ERO treballadors	% ERO treballadors	Centres cotització SS	Expedients ERO	% centres expedients
Tarragona	71.999	10.647	14,79	4.542	1.903	41,90
Reus	33.149	7.541	22,75	3.270	1.435	43,88
El Vendrell	5.892	1.963	33,32	993	438	44,11
Cambrils	5.144	1.847	35,91	1.063	508	47,79
Tortosa	11.226	2.003	17,84	1.130	496	43,89
Salou	5.991	1.870	31,21	945	372	39,37
Calafell	3.144	1.225	38,96	654	312	47,71
Valls	9.769	2.951	30,21	810	355	43,83
Vila-seca	7.161	1.757	24,54	685	267	38,98
Amposta	6.759	1.472	21,78	777	339	43,63
Torredembarra	2.758	855	31,00	502	238	47,41
Sant Carles de la Ràpita	2.290	786	34,32	434	257	59,22
Cunit	1.252	330	26,36	235	97	41,28
Mont-roig del Camp	1.676	490	29,24	352	117	33,24
Deltebre	1.827	681	37,27	393	175	44,53
Suma	170.037	36.418	21,42	16.785	7.309	43,54
Total provincial	233.334	54.782	23,47	24.531	10.012	40,81

Hi ha menys empreses afectades amb un major nombre de treballadors.

Nota: En color, les variacions superiors a la provincial.

Font: Elaboració pròpia a partir del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

8. L'oferta empresarial

Al segon trimestre de 2020, els valors interanuals dels centres de cotització a la Seguretat Social s'han desplomat un 8,02% a la província, mentre que els valors intertrimestrals han augmentat un 3,52% (quadre 12). La caiguda interanual ha estat superior a la catalana (9,55%), mentre que la variació positiva respecte del primer semestre ha estat superior.

Les comparacions interanuals mostren una disminució dels centres de cotització en tots els sectors productius: agricultura (29), indústria (160), construcció (133) i serveis (1.817). Si valorem la variació en termes absoluts segons la grandària de les empreses, els resultats mostren una forta incidència en les de menys de 5 treballadors (1.504), una disminució del 7,57% en les que tenen entre 6 i 50 (528) i una davallada del 8,83% en les de 51 a 250 (95, que representa un -13,31%), mentre que les de més de 251 treballadors cauen un -11,11% (12 empreses). Així, es manifesta una pèrdua de musculatura empresarial amb una incidència notòria en les de més de 251 treballadors, que són dotze menys, i una reducció les de grandària inferior.

En valors relatius, la variació interanual més negativa s'ha registrat al Tarragonès i Baix Camp, amb caigudes dels centres de cotització de l'11,20% i del 8,76%, respectivament. Pel que fa a les empreses amb més de 251 treballadors, la disminució ha estat de dos dígitos al Baix Camp (11,76%), el Baix Ebre (22,22%), el Baix Penedès (33,33%), el Montsià (20%) i el Tarragonès (12,90%).

Els centres de cotització a la Seguretat Social s'han desplomat un 8,02% a la província.

Quadre 12. Variació dels centres de cotització a la Seguretat Social segons la grandària de les empreses (%). Segon trimestre de 2020.

	Variació en relació interanual (2T2019)				Total
	Fins a 5 treballadors	De 6 a 50 treballadors	De 51 a 250 treballadors	251 i més treballadors	
Alt Camp	-7,48	1,61	-2,27		-5,22
Baix Camp	-7,81	-11,35	-12,57	-11,76	-8,76
Baix Ebre	-5,48	-4,01	-13,64	-22,22	-5,36
Baix Penedès	-4,39	-8,43	-18,64	33,33	-5,51
Conca de Barberà	-6,00	-4,83	-14,29		-5,91
Montsià	-3,93	-2,43	-3,23	-20,00	-3,67
Priorat	-5,88	-6,78			-5,99
Ribera d'Ebre	-4,12	-2,70	12,50		-3,63
Tarragonès	-10,70	-11,89	-15,99	-12,90	-11,20
Terra Alta	-3,70	-4,29	100,00		-3,53
Camp de Tarragona	-8,46	-10,16	-14,29	-9,68	-9,04
Terres de l'Ebre	-4,64	-3,34	-5,95	-20,00	-4,44
Província de Tarragona	-7,57	-8,83	-13,31	-11,11	-8,02
Total	-10,58	-6,61	-7,63	-3,76	-9,55

La variació interanual més negativa s'ha registrat al Tarragonès i Baix Camp.

Variació en relació trimestral (1T2020)

	Fins a 5 treballadors	De 6 a 50 treballadors	De 51 a 250 treballadors	251 i més treballadors	Total
Alt Camp	-1,57	3,28	10,26	-10,00	-0,15
Baix Camp	4,02	8,09	2,82	-16,67	4,81
Baix Ebre	2,37	9,33	8,57	-22,22	3,78
Baix Penedès	6,42	2,70	4,35	-20,00	5,54
Conca de Barberà	1,42	-1,43	9,09	0,00	0,93
Montsià	2,28	8,38	3,45	0,00	3,40
Priorat	-0,33	-1,79	0,00		-0,55
Ribera d'Ebre	1,30	4,85	12,50	0,00	2,10
Tarragonès	2,39	5,13	2,48	5,88	3,07
Terra Alta	3,25	4,69	-33,33		3,20
Camp de Tarragona	3,08	5,23	3,45	-2,33	3,55
Terres de l'Ebre	2,28	8,26	5,33	-14,29	3,43
Província de Tarragona	2,89	5,85	3,69	-4,00	3,52
Total	1,16	1,71	-1,14	-2,59	1,21

Els indicadors de la variació intertrimestral s'han recuperat.

Nota: En color, les dades inferiors a la mitjana catalana.

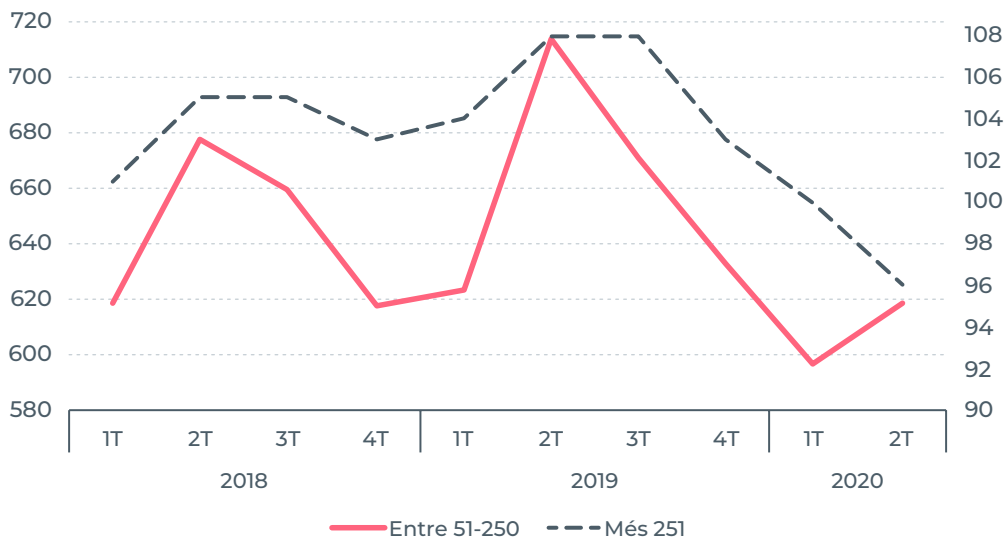
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

Els indicadors de la variació intertrimestral s'han recuperat a partir de la forta pèrdua manifestada el primer trimestre de 2020 i han registrat un augment del 3,52% a la zona, que a Catalunya ha estat de l'1,21%. Els increments s'han produït en els grups de menor grandària, principalment en el d'empreses que tenen entre 6 i 5 treballadors, mentre que les empreses de més de 251 treballadors tornen a tenir dades negatives. Per comarques, els indicadors trimestrals han estat positius en totes elles, excepte a l'Alt Camp i al Priorat. Pel que fa als centres de cotització amb més de 251 treballadors, han disminuït en totes les comarques excepte al Tarragonès, on augmenten un 5,88%.

Al gràfic 10 es pot observar com els darrers anys l'estructura empresarial de l'àrea ha experimentat un cert dinamisme que s'ha manifestat amb l'augment continuat dels centres de cotització empresarial amb més de 51 treballadors fins al darrer trimestre de 2019, quan la xifra cau en picat. La variació de l'oferta de les empreses que en tenen entre 51 i 250 ha estat més oscil·lant; l'estacionalitat estival ha jugat el seu paper amb les puntes que es poden observar als segons trimestres de cada any, principalment. El 2020 s'observa la reducció de prop de 100 empreses respecte de 2019. S'està perdent estructura empresarial, principalment en el sector turístic i d'indústria transformadora, que tenen una capacitat d'arrossegament important en l'estructura productiva de la zona.

S'està perdent estructura empresarial, principalment en el sector turístic i d'indústria transformadora.

Gràfic 10. Nombre d'empreses amb més de 51 treballadors.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

Als cinc primers mesos de l'exercici, el nombre de societats constituïdes a l'àrea ha caigut amb un ritme més elevat que el del conjunt català. Això s'observa, principalment, en la capitalització de les noves societats creades. Aquest dinamisme provoca que el pes de Tarragona en el conjunt de Catalunya sigui minvant, principalment pel que fa al capital destinat a la creació societària.

Quadre 13. Variació interanual del nombre de societats creades i del seu capital fins al maig de 2020 (%)

	Variació interanual				Pes de Tarragona sobre Catalunya			
	Tarragona		Catalunya		2019		2020	
	Nombre	Capital	Nombre	Capital	Nombre	Capital	Nombre	Capital
Maig	-54,87	-94,46	-67,27	-66,16	6,04	4,89	8,33	0,80
Abril	-74,79	-78,46	-85,08	-74,61	7,02	7,59	11,86	6,44
Març	-56,64	-93,19	-34,35	-56,46	7,91	16,91	5,22	2,64
Febrer	-8,03	-64,05	3,57	-74,02	8,30	0,70	7,37	0,97
Gener	3,39	-28,93	-5,40	101,04	6,31	8,86	6,90	3,13
Total	-37,94	-71,71	-37,82	-45,22	7,08	4,65	7,07	2,40

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

Als cinc primers mesos de l'exercici, el nombre de societats constituïdes a l'àrea ha caigut.

9. El finançament de l'activitat econòmica

En una economia sense activitat, el finançament demanat per les empreses serveix abans per mantenir la capacitat empresarial que per al seu funcionament habitual. Els crèdits a partir d'aval públics o de l'ICO que, indirectament, la banca ha pogut donar, tot i que amb una certa lògica de contenció, han estat significatius, ateses les caigudes de la producció i de la demanda.

Segons el Banc d'Espanya, durant el primer trimestre de 2020 el crèdit viu a la zona s'ha mantingut malgrat la lleugera disminució d'un 0,59% interanual i un 0,80% intertrimestral. En canvi, els dipòsits han augmentat un 7,70% interanualment, mentre que les xifres de comparació trimestral mostren una disminució que pot ser conseqüència ràpida del final de trimestre, quan ja feia uns dies que s'havia instaurat l'estat d'alarma. L'indicador de palanquejament continua a la baixa, tot i el lleuger augment del primer trimestre de 2020 com a conseqüència de la caiguda dels dipòsits.

El crèdit viu a la zona s'ha mantingut.

Quadre 14. Indicador de finançament bancari de l'activitat econòmica.

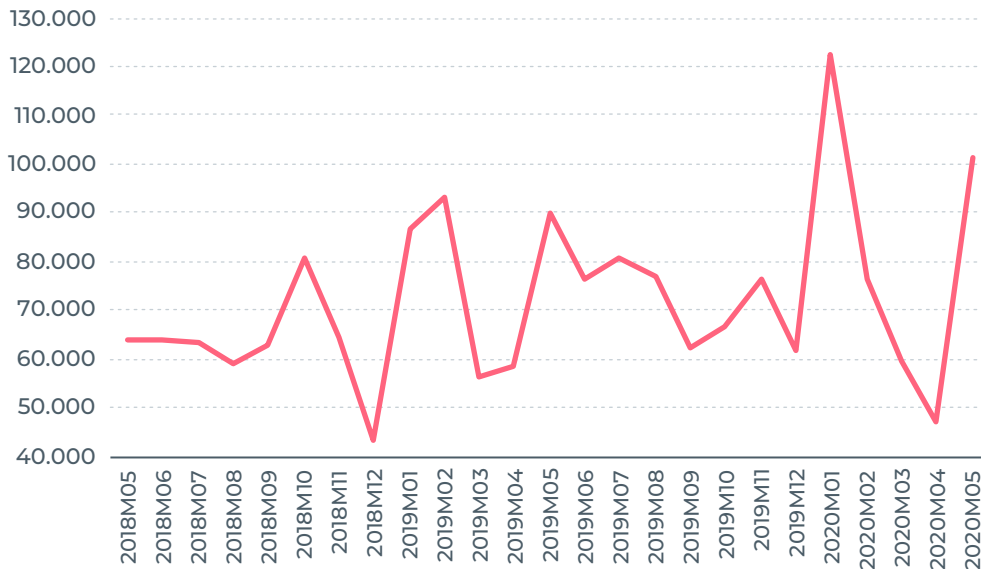
		Milions d'euros		Variació interanual (%)		Variació trimestral (%)		Relació crèdit/dipòsit*100 Indicador de palanquejament
		Crèdits	Dipòsits	Crèdits	Dipòsits	Crèdits	Dipòsits	
2016	1T	16.995	12.019	-4,18	0,02	4,44	-0,17	141,40
	2T	17.120	12.182	1,16	0,06	0,74	1,36	140,54
	3T	16.614	12.269	0,32	1,42	-2,96	0,71	135,41
	4T	16.295	12.069	0,14	0,24	-1,92	-1,63	135,02
2017	1T	16.198	11.841	-4,69	-1,48	-0,60	-1,89	136,80
	2T	16.022	11.977	-6,41	-1,68	-1,09	1,15	133,77
	3T	15.727	12.257	-5,34	-0,10	-1,84	2,34	128,31
	4T	15.649	10.795	-3,96	-10,56	-0,50	-11,93	144,97
2018	1T	15.553	10.704	-3,98	-9,60	-0,61	-0,84	145,30
	2T	15.196	11.041	-5,16	-7,81	-2,30	3,15	137,63
	3T	14.875	11.132	-5,42	-9,18	-2,11	0,82	133,62
	4T	14.615	11.256	-6,61	4,27	-1,75	1,11	129,84
2019	1T	14.529	11.306	-6,58	5,62	-0,59	0,44	128,51
	2T	14.892	11.896	-2,00	7,74	2,50	5,22	125,18
	3T	14.540	11.866	-2,25	6,59	-2,36	-0,25	122,53
	4T	14.559	12.909	-0,38	14,69	0,13	8,79	112,78
2020	1T	14.443	12.176	-0,59	7,70	-0,80	-5,68	118,62

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya.

El nou crèdit hipotecari estava remuntant lleugerament (gràfic 11), però va caure d'una manera impactant a partir del febrer de 2020, tot i que al mes de maig va recuperar nivells superiors als 100 milions d'euros. Tant el nombre com l'import del crèdit hipotecari

a l'àrea han experimentat una variació interanual molt erràtica (gràfic 12), amb línies tendencials a la baixa, tot i que a finals del 2019 volia recuperar-se.

Gràfic 11. El nou crèdit hipotecari a Tarragona (en milers d'euros).

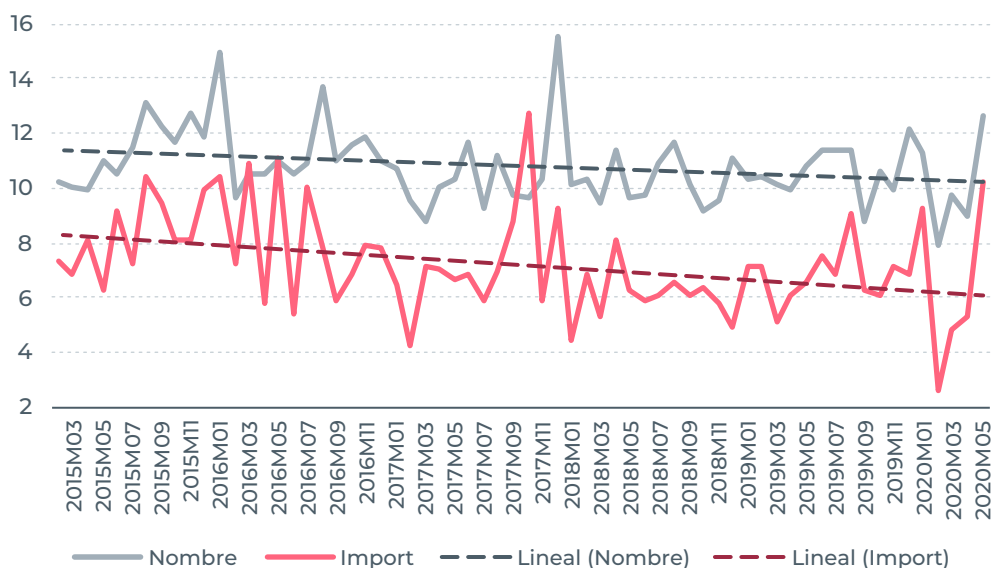

Els valors en euros per hipoteca mostren una tendència a la baixa.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

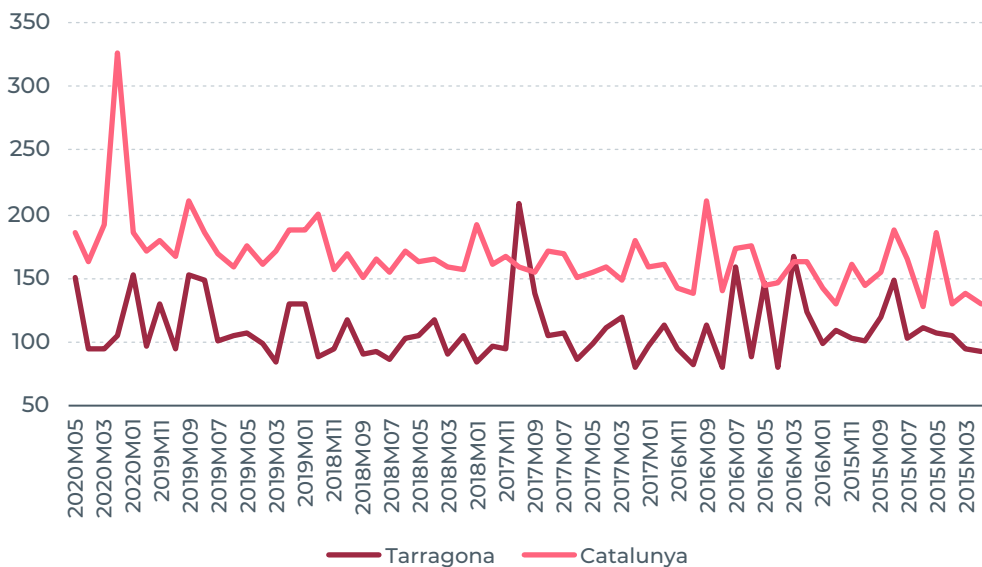
Aquesta dinàmica comporta dues coses: la primera és que els valors en euros per hipoteca mostren una tendència a la baixa, i la segona, que el dinamisme del mercat hipotecari de la zona sigui diferent del conjunt català. Al gràfic 13 es mostra aquest aspecte, considerant que el valor mitjà per hipoteca concedida és molt inferior a la zona que al conjunt de Catalunya.

Gràfic 12. Variació interanual del crèdit hipotecari a Tarragona.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

Gràfic 13. Valor de la hipoteca mitjana (en milers d'euros).

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

10. L'índex de preus de consum

Durant el període, els preus s'han controlat per la caiguda de la demanda, d'una banda, i pel baix preu del petroli, de l'altra. L'índex general de l'IPC en base 2016 només ha augmentat un 3,668% a la zona. Per contra, aquest mateix valor és del 4,921% a Catalunya i del 4,466% al conjunt d'Espanya. Per grups d'activitat, els augments més elevats s'han registrat a alimentació; begudes alcohòliques; vestit i calçat; comunicacions, ensenyament; hotels, cafès i restaurants, i altres béns i serveis. La zona ha registrat valors inferiors als de Catalunya i Espanya en la majoria d'aquests grups, excepte en ensenyament i comunicacions.

Els preus s'han controlat per la caiguda de la demanda i pel baix preu del petroli.

L'índex general ha estat negatiu al juny de 2020. Els preus han baixat un 1,2% a Tarragona, un 0,6% a Catalunya i un 0,3% al conjunt espanyol. El comportament dels diversos grups ha tingut un recorregut diferent al de l'índex general en base 2016, ja que hi ha hagut grups alcistes i amb pressió per a l'aprofitament de condicions de mercat, amb una bona capacitat de traslladar augments de costos, i d'altres que han contingut en gran manera la seva repercussió en la variació de costos. En el cas del transport, per exemple, això ha estat conseqüència de la caiguda del preu del petroli i la disminució de la demanda. En la resta de grups, trobem increments en aliments (2,2%); begudes alcohòliques (1,2%); vestit i calçat (0,5%); medicina (1,7%); comunicacions (0,8%); ensenyament (1,2%); hotels cafès i restaurants (0,4%), i altres béns o serveis (1,4%). La incidència a la baixa de l'indicador es concentra en tres grups, que registren caigudes molt fortes: transport (6,3%), habitatge (5,6%) i esbarjo i cultura (2,4%). Aquestes caigudes estan relacionades amb el preu del petroli, en el cas dels transports, i amb el descens de la demanda, en tots tres casos, i arrossegueu la contenció de la demanda interior i la dels visitants estrangers.

**Quadre 15. Variació interanual de l'IPC (juny de 2020). Classificació per grups.
 Base 2016.**

	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general (Base 100 = Any 2016)	103,668	104,921	104,466
Aliments i begudes no alcohòliques	107,394	108,105	106,897
Begudes alcohòliques i tabac	105,095	105,057	105,015
Vestit i calçat	105,861	109,580	108,801
Habitatge	98,846	100,450	100,238
Parament de la llar	97,929	102,600	101,008
Medicina	101,808	102,790	102,204
Transports	103,326	103,227	103,473
Comunicacions	105,749	104,556	104,946
Esbarjo i cultura	99,134	101,407	100,478
Ensenyament	104,028	103,619	103,337
Hotels, cafès i restaurants	107,449	109,008	108,392
Altres béns i serveis	105,372	106,476	104,865

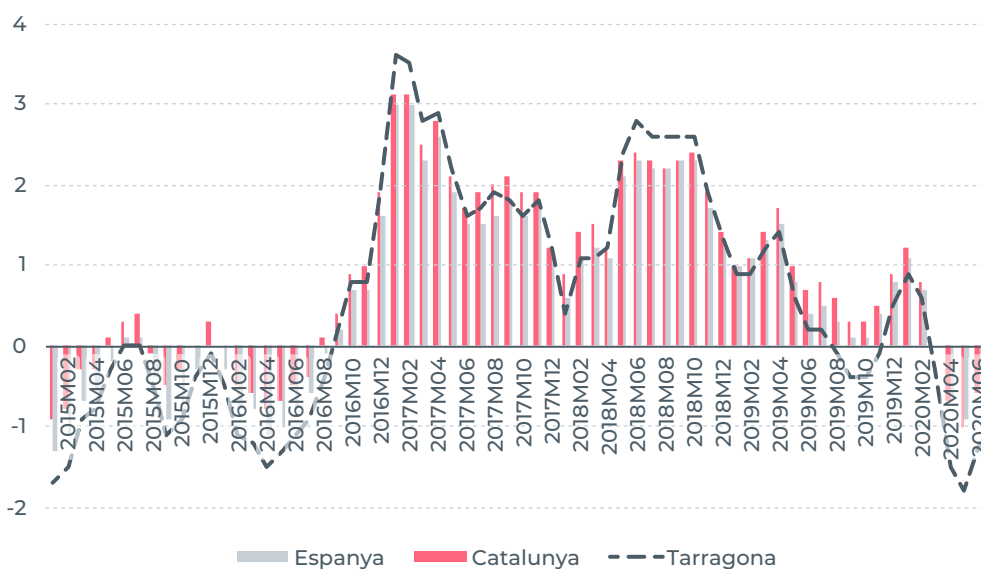
La incidència a la baixa de l'indicador es concentra en tres grups, que registren caigudes molt fortes: transport (6,3%), habitatge (5,6%) i esbarjo i cultura (2,4%).

Variacions interanuals %			
	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general	-1,2	-0,6	-0,3
Aliments i begudes no alcohòliques	2,2	2,3	2,8
Begudes alcohòliques i tabac	1,2	0,5	0,7
Vestit i calçat	0,5	0,9	0,9
Habitatge	-5,6	-3,5	-3,8
Parament de la llar	0,0	0,5	0,2
Medicina	1,7	-0,3	0,3
Transports	-6,3	-5,8	-5,2
Comunicacions	0,8	0,6	0,7
Esbarjo i cultura	-2,4	-0,6	-0,3
Ensenyament	1,2	1,1	0,8
Hotels, cafès i restaurants	0,4	1,5	1,8
Altres béns i serveis	1,4	1,5	1,4

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

Des de l'octubre de 2018, els preus mostren clarament una tendència a la baixa, amb alguns rebrots estacionals per l'augment de la demanda estival. De totes maneres, a partir de la valoració per grups feta anteriorment es pot considerar que els que estiren els preus a la baixa són tres o quatre grups, mentre que els altres grups d'activitat tenen recorregut de demanda per poder fer-los augmentar. En aquesta situació, tot i la disminució de preus continuada des de febrer de 2020 (gràfic 14), es pot assenyalar que no estem en una dinàmica deflacionària, sinó de contenció, una situació agreujada pels condicionants de la pandèmia.

Gràfic 14. Variació interanual de l'IPC (%).

Es pot assenyalar que no estem en una dinàmica deflacionària, sinó de contenció.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

11. Les exportacions i les importacions

Al maig de 2020 les exportacions han caigut un 24,93% a la zona en relació interanual i les importacions, un 25,34%. Des del març, el comerç amb l'exterior s'ha frenat significativament, tot i que la dinàmica exportadora va començar a disminuir a l'agost de 2019. Els indicadors de la primavera de 2020 han estat demolidors. Al gràfic 15 es mostra com la caiguda de les importacions (en milers d'euros) des del mes de febrer ha estat molt significativa. En canvi, tot i la forta caiguda, la disminució relativa de les exportacions no ha estat gràficament tan impactant. En conjunt, durant els cinc primers mesos de l'any les vendes i compres a l'exterior han disminuït 2.500 milions d'euros (de 9.700 milions d'euros el 2019 a 7.200 milions), una xifra amb un efecte important, ja que resta dins l'activitat econòmica de la zona.

Les exportacions han caigut un 24,93% a la zona en relació interanual i les importacions, un 25,34%.

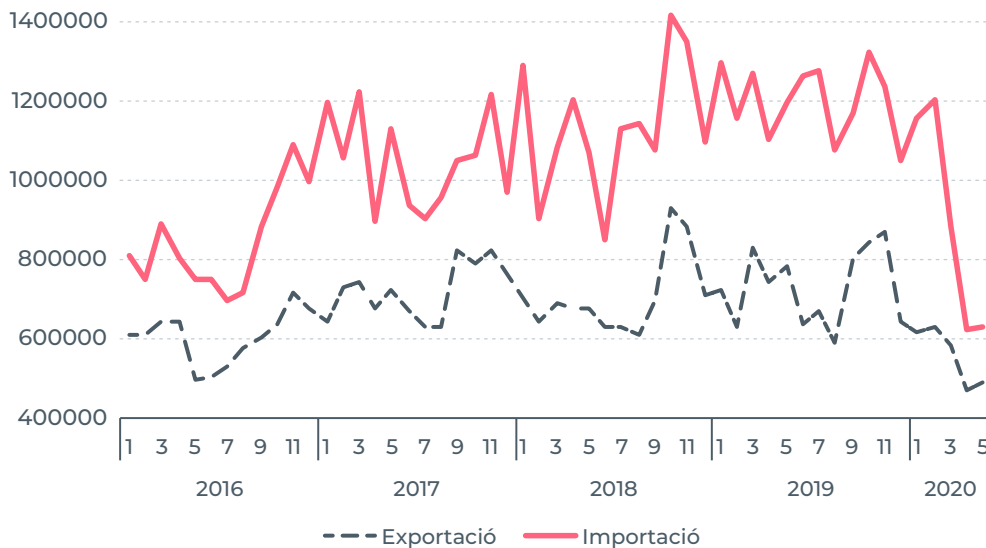
Quadre 16. Les exportacions i importacions a Tarragona.

En milers d'euros	Any 2019		Any 2020	
	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	723.025	1.298.608	617.374	1.157.440
Febrer	630.690	1.157.440	632.181	1.202.435
Març	831.650	1.272.700	585.371	887.293
Abril	747.791	1.101.650	468.809	625.112
Maig	787.295	1.198.964	489.202	629.123
Juny	636.636	1.264.862		
Juliol	672.232	1.278.472		
Agost	591.837	1.076.111		
Setembre	806.978	1.172.542		
Octubre	841.681	1.321.522		
Novembre	869.425	1.237.183		
Desembre	646.724	1.050.953		
TOTAL	8.785.964	14.431.007	2.792.938	4.501.405

Variació interanual (%)	Any 2019		Any 2020	
	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	2,85	0,55	-14,61	-10,87
Febrer	-2,56	27,73	0,24	3,89
Març	20,79	17,12	-29,61	-30,28
Abril	9,87	-8,69	-37,31	-43,26
Maig	16,37	12,23	-37,86	-47,53
Juny	0,99	49,00		
Juliol	6,72	13,32		
Agost	-3,28	-5,90		
Setembre	15,19	8,63		
Octubre	-9,59	-6,57		
Novembre	-1,86	-8,55		
Desembre	-9,16	-4,03		
TOTAL	3,39	5,94	-24,93	-25,34

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ICEX.

Gràfic 15. Les exportacions i importacions mensuals a Tarragona (en milers d'euros).

Font: Elaboració pròpia a partir de l'ICEX.

Tot i que la pandèmia ha permès la mobilitat de mercaderies, també ha frenat el comerç exterior a la zona, així com a Catalunya i Espanya, tot i que amb menor força que en el cas de Tarragona. Aquesta dinàmica ha comportat que el pes relatiu de l'àrea en el total venut i comprat per Catalunya a l'estranger disminueixi significativament.

Quadre 17. Visió comparativa de les variacions de les exportacions i importacions de la zona (%).

Àmbit geogràfic	Exportació	Importació
Tarragona Maig 2020	-24,9	-25,3
Tarragona 2019	3,4	5,9
Catalunya Maig 2020	-18,2	-22,1
Catalunya 2019	3,1	2,5
Espanya maig 2020	-17,1	-18,5
Espanya 2019	1,8	1,0
Pes Tarragona / Catalunya (%)	Exportació	Importació
2019	11,8	15,5
Maig 2020	8,9	11,3

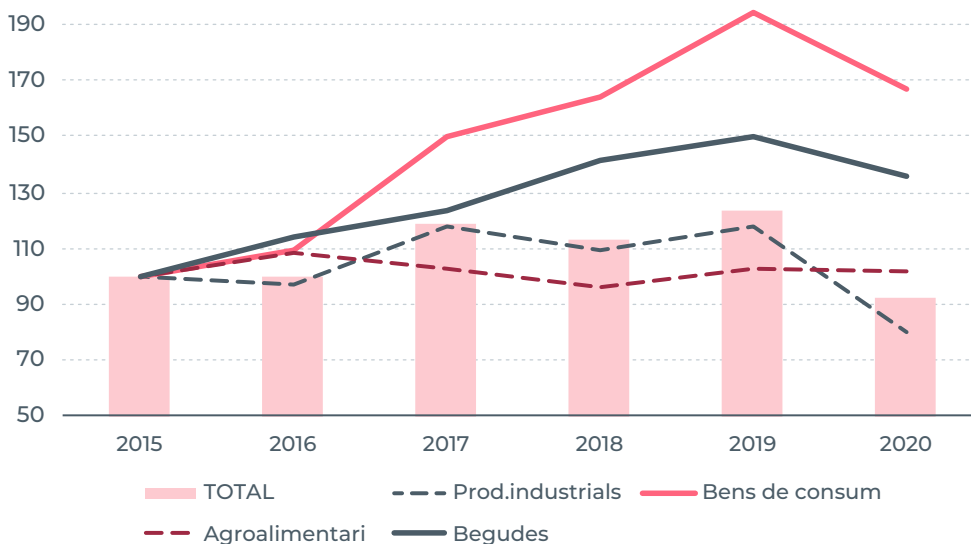
El pes relatiu de l'àrea en el total venut i comprat per Catalunya a l'estranger disminueix significativament.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ICEX.

Al gràfic 16 es mostra la caiguda exportadora de la zona en els cinc primers mesos de l'exercici en comparació d'anys anteriors. S'hi pot observar com el descens més important s'ha registrat en productes industrials, un grup que inclou tots els energètics i químics, que han passat de 117,26 al 2019 a 80,32 en l'exercici actual (base cent per 2015). Pel que fa als béns de consum, el grup exportador que havia estat més dinàmic, han passat de 194,47 a 167,03. El grup agroalimentari cau poc, de 102,44 a 101,60, i les begudes de 149,51 a 135,98. Fins a 2019 els sectors que més havien crescut eren els béns de consum i begudes, que el darrer exercici han patit una forta sacsejada a la baixa en comparació interanual, encara que relativament menor que la dels productes industrials, que han caigut un 31,5% en variació interanual el darrer any.

El descens més important s'ha registrat en productes industrials, un grup que inclou tots els energètics i químics.

Gràfic 16. Variació de les exportacions de Tarragona els cinc primers mesos de l'exercici (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de l'ICEX.

Finalment, cal esmentar que els deu primers països compradors han disminuït les seves compres a la zona un 24,2% en dades interanuals pels primers cinc mesos de 2020 aquests països representen el 73,2% de les vendes a l'exterior de la zona, i el percentatge de disminució és de cinc dècimes inferior a la variació total. El principal descens ha estat dels Països Baixos (descens del -61,8%) amb el 3,2% del total exportat, Regne Unit (descens del -30,4%) amb un pes del 5,7%, i Alemanya (-28,3%) amb el 9,4% de les vendes a l'exterior. França i Portugal, que representen entre els dos prop del 30% del total exportat, disminueixen respectivament el 18% i el 14,4%.

Els deu primers països compradors han disminuït les seves compres a la zona un 24,2%.

12. Una visió de l'economia de la zona en cinc punts

L'anàlisi de l'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre per al segon trimestre de 2020 ens obliga a assenyalar que l'activitat econòmica no ha funcionat amb fluxos normals. Ben al contrari, la COVID-19 ha produït un trencament d'aquests fluxos davant de la incredulitat d'empreses i consumidors. Aquest canvi ha fet aplaçar decisions que s'havien considerat i ha obligat a entrar en un món de precaucions on l'important ha estat mantenir la capitalització empresarial i les possibilitats de consum mínimes. En aquesta dinàmica volem ressaltar cinc aspectes:

1. El nombre d'ocupats considerats per l'EPA disminueix en dades interanuals un 4,52% i la taxa d'activitat baixa un 4,50%. Aquesta taxa és la més baixa de Catalunya. Malgrat el manteniment estadístic de l'ocupació per l'efecte dels ERO, l'atur registrat ha augmentat un 42,15% a la zona —un 44,96% al Camp de Tarragona i un 31,48% a les Terres de l'Ebre— i un 35,76% al conjunt català.

L'atur registrat ha augmentat un 42,15% a la zona.
2. El primer semestre de l'exercici la contractació laboral ha caigut un 37,59% respecte de l'any anterior. Simultàniament, prop de 55.000 persones han estat afectades per ERO. Aquesta xifra indica que una tercera part dels actius estan sense treballar a causa de la menor contractació i dels ERO.

La contractació laboral ha caigut un 37,59%.
3. Tot i que la capacitat productiva de les empreses s'ha volgut mantenir al màxim, els efectes sobre l'oferta empresarial s'han fet notar de dues maneres. En primer lloc, en la disminució dels centres de cotització a la Seguretat Social, principalment de les empreses que tenen entre 51 i 250 treballadors (13,31%) i de les de més de 251 treballadors (11,11%). I en segon lloc, en la caiguda en picat del nombre de societats creades els primers cinc mesos de l'exercici i, sobretot, de la seva capitalització.

Caiguda en picat del nombre de societats creades.
4. Els dipòsits bancaris han permès mantenir els actius i el consum i, tot i que han caigut lleugerament en relació intertrimestral, han augmentat interanualment. Els crèdits vius s'han mantingut, ja que les mesures de política econòmica han permès regular aquest mercat i evitar una crisi de finançament a través d'avalis i de l'acceptació de la morositat. D'altra banda, els crèdits hipotecaris han disminuït, cosa que assenyala que moltes decisions de compres immobiliàries s'han posposat.

Els crèdits vius s'han mantingut.
5. L'IPC registra un resultat negatiu de 1,2% al més de juny, motivat per la caiguda del petroli, que ha provocat la disminució dels transports, i de l'habitatge, atesa la menor contractació de residències o apartaments de lloguer. Fins al maig, i respecte de 2019, les exportacions han caigut un 24,93% i les importacions, un 25,34%, i han patit una davallada superior a la dels conjunts espanyol i català.

Les exportacions i les importacions han patit una davallada superior a la dels conjunts espanyol i català.

La situació no tornarà a la normalitat mentre no es controli la pandèmia, no només a la zona, sinó globalment. A causa de la limitació en la mobilitat de les persones i de les caigudes de PIB arreu, no es preveu retornar a la normalitat fins al 2022, sempre amb la confiança que la situació no s'agreugi i que la crisi productiva no es transformi en financera, ja que això comportaria un camp ple de dubtes i amb una manca de mecanismes precisos per actuar. La confiança en la vacuna no és només un desig davant la por, sinó que és essencial per tornar a una normalitat que segurament no serà la mateixa.

La situació no tornarà a la normalitat mentre no es controli la pandèmia, no només a la zona, sinó globalment.

INFORME DE CONJUNTURA ECONÒMICA

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

2n TRIMESTRE 2020

CÀTEDRA
INNOVACIÓ
EMPRESA

Grit Grup de
Recerca
d'Indústria
i Territori

Amb el suport de:

 cambraReus

 Cambra
Tarragona

 Cambra de Comerç
de TORTOSA

 Cambra de Comerç
de Valls

 Diputació Tarragona